

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek bakalářské práce

Autor: Michaela Fellerová

Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Název práce (česky/anglicky): Propaganda v deníku Rudé právo od srpna 1968 do roku 1969

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	B
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	B
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	C
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	C

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího/oponenta práce k antiplagiátorské kontrole: systém podchytil podobnost 16 procent; jedná se o odkazované citace a parafráze a bibliografické údaje.

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně:

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Jaký rozdíl je mezi propagandou zaniklého totalitního režimu a dezinformacemi v naší pluralitní současnosti?
2. Odhalila jste případy ironického užití oficiálního dobového jazyka? Bylo to v analyzovaném titulu možné? Např. pojmu osvobození?
3. Dívala jste se už, zda odpovídají Vaše závěry ze subkapitoly o obrazu G. Husáka nejnovější monografii od M. Macháčka?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Autorka si jako téma své vysokoškolské kvalifikační práce se zaujetím vybrala rozbor fenoménu propagandy v hlavním tištěném nástroji Komunistické strany Československa v historicky kritické pookupační době od srpna 1968 do roku 1969. Z celkových pětapadesáti stran jich v teoretické části pět věnovala propagandě, necelých patnáct komunistickému režimu, dobové situaci a novinovému titulu. Dalších patnáct stran věnovala své aplikační analýze. Na pěti stranách představila projekt. Zbývající strany zaujímají obligátní úvod s vymezením tématu a představením struktury, bez stanovení cílů, které autorka vydělila do samostatné kapitoly metodologie, kde také vymezila metodu kvalitativní analýzy, a bez hodnocení literatury. Dále závěr, vnitřně nečleněný seznam pramenů a literatury a seznam zkratk. Rozčlenění, osnově práce by napomohlo včlenění názvů hlavních částí - teoretické a praktické, aplikační. Domnívám se, že analýza témat by byla relevantnější synchronně, za celé období, ne v posloupnosti (pookupační týden, od

září 1968, od dubna, od května 1969). Definice syntézy a analýzy je v textu předložené povahy zbytná. Katalogizace článků v seznamu zdrojů není uzuální, stačilo uvést Rudé právo 1968, 1969.

V textu se objevují chybná tvrzení, např. že „Tusarovu vládu okamžitě vystřídala levice sociální demokracie v čele s Josefem Černým.“; s. 16, že ministrem zahraničí byl Václav Pleskot, s. 33. A vyjádření, která napovídají neproniknutí do věci, např. „Represivní aparát byl stále držen pod přísnou kontrolou, avšak byl měkčí a sofistikovanější.“, s. 17; „deník Právo lidu s tiskárnou a redakcí v Lidovém domě, který se po demisi Tusarovy pravicové vlády a převzetí úřadu bolševickou levicí stal hlasem“, s. 26. I s přihlédnutím ke s. 28 je na hraně výklad s převzetím dikce pramene „Na zasedání se však projevíly i protichůdné tendence nově se formující pravicově revizionistické skupiny ve straně, v jejíž[!] zájmu bylo změnit zahraniční orientaci Československa, provést generální revizi komunistické strany či přeměnit politickou strukturu socialistické společnosti ve prospěch maloburžoazní živelnosti. Ve straně se tak vytvořilo napětí mezi pevnými komunisty (pravice je označila za konzervativce) a pravicovými „oportunisty“, jako byli Dubček nebo Smrkovský.“, s. 27, a označování liberalizujícího křídla komunistické strany jazykem konzervativců za pravici. Za nepromyšlené, zkratkovité považují zahrnutí pojmu stávka mezi černou propagandu, s. 40. Předkládat v analýze závěry „V blahopřání je tedy vidět spojení boj s něčím“, s. 34, je zbytné. Neujasněné je psaní titulků velkým i malým písmem (např. s. 32 x s. 35), jde o původní formu?

Odborný text v aparátu nese patrně i nedopatření v podobě dvojí podoby téhož bibliografického údaje (titul Naše Rudé právo v pozn. č. 25 a 53). Ale i nejednotné zacházení s autorskými texty z téhož titulu (části z práce P. Vernerá – pasáž dle pozn. č. 9 je v seznamu uvedena samostatně, pasáž dle pozn. č. 8 ne). Dále nezařazení práce od P. Běliny a kol. do seznamu. Nebo nadbytečné poznámkování (pozn. č. 82). Nejednotné je vyznačování zdroje kurzívou u Rudého práva, např. s. 35.

Z hlediska sdělného a uzuálního jazykového vyjádření překvapí občasná nedostatky např. v lexiku (situace se rozostřila x vyostřila, s. 16; mediální budovy x budovy médií, s. 23 [i v projektové brožuře]), pravopisu (Sametová revoluce, Únorový převrat, s. 16; Vojsk Varšavské smlouvy, s. 45; Instagramovém profilu, s. 47), slovtvorbě (komunističtí následovatelé, s. 18), syntaxi („Z textů, které jsou umístěny na titulní straně deníku z tohoto dne je patrné, že osvoboditeli jsou zde myšleni vojáci Rudé armády aneb Sovětský svaz.“, s. 35), stylizaci („vyloučení ze strany těch, kteří se hlásili“, s. 16; „Sovětskému svazu a dalších socialistických státech. Ti s reformami pražského jara nesouhlasili“, s. 17; „Čermák uvádí příklad z dobové komunistické propagandistické příručky, která propagandisty poučuje o propagandě následovně, s. 19; „vyvolávat čím dál větší obavy v Moskvě v čele s L. Brežněvem“, s. 23; „vyzývá občany, aby se řídili pouze těmi, kteří byli“, s. 31; „Dále říká, že plnění moskevských závěrů „jednat s našimi partnery o splnění závazků z druhé strany, mezi něž patří i odchod vojsk z našeho území.““, s. 32).

Schází také finální redakce např. („byla Československa poskytnuta“, s. 22; „[se] zavřely“, s. 25; „důsledkem tvrdé normalizační moci se v těchto letech rozšířila alternativní informační a komunikační systémy“, s. 25; „vyjadřovala podporu novému vedení strany, kritizoval [...] požadoval“, s. 27; „příčiny, kterou“, s. 35).

Autorka nejspíš předkládá první práci tohoto druhu. Pracovala s úctyhodným množstvím odborné literatury i s prameny. Předložila práci, kterou by mohla, po úpravě metodiky a vypořádáním se s výše naznačenými připomínkami, prohloubit při dalším studiu. Jako projekt se v návaznosti na práci nabízel vznik článku – spíš než brožury. U autorských práv se nabízí argumentace školní prací.

Datum a podpis oponenta práce:

21. 5. 2023

Jan Bílek